

YÖNETMELİK

Karar Sayısı: 7023

Ekli “Devlet Yardımlarının Uygulanması, Koordinasyonu, İzlenmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”in yürürlüğe konulmasına, 102 sayılı Devlet Yardımlarının Uygulanması, Koordinasyonu, İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 10 uncu maddesi gereğince karar verilmiştir.

30 Mart 2023

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

DEVLET YARDIMLARININ UYGULANMASI, KOORDİNASYONU, İZLENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 102 sayılı Devlet Yardımlarının Uygulanması, Koordinasyonu, İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda yer alan genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile kamu işletmeleri tarafından uygulanan Devlet yardımlarını kapsar.

(2) 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kamu idareleri, mahallî idareler ve kamu işletmeleri tarafından uygulanan Devlet yardımları ile sosyal yardımlar hakkında 9 uncu maddenin birinci ve üçüncü fıkraları uygulanır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 102 sayılı Devlet Yardımlarının Uygulanması, Koordinasyonu, İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 10 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Başkanlık: Strateji ve Bütçe Başkanlığını,

b) Devlet yardımı: Sürdürülebilir ve rekabetçi kalkınma amacıyla kamu kaynağı kullanılarak, belirli bir gerçek veya tüzel kişiye veyahut gerçek ve/veya tüzel kişi grubuna, normal piyasa şartlarında elde edemeyeceği bir ekonomik fayda sağlayan uygulamayı,

c) Devlet yardımı programı: Tek başvuru veya münferit başvurular sonucunda yararlanılabilen ve birden fazla Devlet yardımını içeren paketi/programı,

ç) Etki değerlendirme: Devlet yardımlarının uygulama öncesi, uygulama ve uygulama sonrası dönemdeki etkilerini belirlemek amacıyla yapılan analitik değerlendirmeyi,

d) Kamu kaynağı: Uluslararası kaynaklardan elde edilen imkânlar dahil olmak üzere kamuya ait nakdi ve ayni her türlü değeri,

e) Ön Etki Değerlendirme Raporu: Teklif edilen yardımlar için Başkanlık tarafından belirlenen formata uygun olarak hazırlanan raporu,

f) Sosyal yardım: Afet, muhtaçlık ve gelir şartına dayanılarak yürütülen, ayni veya nakdi olarak sağlanan karşılıksız yardımları,

g) Uygulama Dönemi Etki Değerlendirme Raporu: Yürürlükte olan yardımlar için Başkanlık tarafından belirlenen formata uygun olarak hazırlanan raporu,

ğ) Uygulama Sonrası Etki Değerlendirme Raporu: Yürürlükten kalkan veya kaldırılan yardımlar için Başkanlık tarafından belirlenen formata uygun olarak hazırlanan raporu,

h) Uygulayıcı kurum: Devlet yardımı uygulamasını doğrudan veya dolaylı olarak yürütmekle yetkili ve sorumlu kamu kurum ve kuruluşlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Devlet Yardımı Türleri ve Devlet Yardımı Tekliflerinin Yapılması

Devlet yardımı türleri

MADDE 5- (1) Belirli bir gerçek veya tüzel kişiye ya da gerçek ve/veya tüzel kişi grubuna ekonomik bir faaliyetin başlatılması, sürdürülmesi veya geliştirilmesi amacıyla sağlanan aşağıdaki uygulamalar, Devlet yardımı kabul edilir:

a) Nakdi yardım: Geri ödeme şartı aranmaksızın, harcama veya faaliyet karşılığında sağlanan hibe niteliğinde parasal destekler.

b) Sermaye yardımı: Kamunun sahibi veya ortağı olduğu işletmelerin faaliyetlerinin devamını sağlamak, bu işletmelerde mevcut ortaklık payını korumak veya ortaklık payını artırmak amacıyla yapılan nakit transfer veya mahsuplaşmalar ile bir işletme, girişim veya fona doğrudan veya dolaylı ortak olmak amacıyla yapılan parasal destekler.

c) Vergi yardımı: İlgili kanunlar gereğince belirlenen vergi oranlarında indirim, istisna, muafiyet, erteleme veya terkin yoluyla mükelleflere sağlanan imkân veya ayrıcalıklar.

ç) Sosyal güvenlik yardımı: İşveren ve/veya çalışanların sosyal güvenlik mevzuatı kapsamında sosyal güvenlik kurumlarına ödemeleri gereken prim, pay ve benzeri yükümlülüklerin tamamen ya da kısmen karşılanmasına yönelik destekler.

d) Taşınmaz yardımı: Hazine, özel bütçeli idareler, il özel idareleri veya belediyelerin mülkiyetinde olan ya da Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlara dair mülkiyetin devredilmesi, kullanım veya irtifak hakkı tesisi gibi taşınmazla ilgili hak teminine yönelik imtiyaz ve ayrıcalıklar.

e) Altyapı yardımı: Ulaştırma, haberleşme, enerji, su ve kanalizasyon gibi tesislerin teminine veya mevcut tesislerin modernizasyonuna yönelik destekler.

f) Aynı yardım: Nakit olarak karşılığı alınmaksızın hammadde, ara malı, demirbaş ve benzeri nitelikte ürünlerin teminine veya maddi ya da maddi olmayan varlıklara ilişkin hak tesislerine yönelik destekler.

g) Finansman yardımı: Kredi kuruluşları veya finansal kuruluşlar tarafından sağlanan kredilerin faiz oranı, kar payı, vade, kefalet gibi unsurlarında piyasa koşullarına nazaran sağlanan avantaj ve ayrıcalıklar.

ğ) Satın alma yardımı: Kamu tarafından mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinin temininde fiyat avantajı sağlanması ile belirlenen şartlar dahilinde üretilen mal ve hizmetlerden belirli bir fiyat veya miktarda satın alınmasına yönelik destekler.

h) Teknik-eğitim yardımı: Nakdi nitelik arz etmeyen ve karşılıksız olarak sağlanan, teknik gelişime yönelik, uzman personel ve danışmanlık hizmeti temini ile eğitim gibi destekler.

Teklif konusu Devlet yardımları

MADDE 6- (1) 5 inci madde kapsamındaki Devlet yardımlarına ilişkin olarak; ilk defa yürürlüğe konulmak üzere hazırlanan veya yürürlükte bulunmakla birlikte 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu gereğince tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranından fazla ödenek artışı veya gelir kaybına yol açan ya da Devlet yardımının türü, oranı, süresi, miktarı, yararlanıcıları gibi yardımın asli unsurlarında değişiklik öngören tasarılar, 7 nci maddeye uygun olarak teklif edilir.

(2) 2 nci maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen yardımlar ile;

a) Kamu kaynağı kullanımını içermeyen,

b) Ticari faaliyette bulunan kişi veya grupları kapsamayan,

c) Yararlanıcılara normal piyasa koşullarında elde edemeyecekleri bir ekonomik fayda sağlamayan,

ç) Temel kamu hizmetlerinin görülmesi kapsamında gerçekleştirilen,

d) Belirli bir gerçek veya tüzel kişiye ya da gerçek ve/veya tüzel kişi grubuna yönelik olmayan,

uygulamalara ilişkin tasarılar, teklif konusu edilmez.

Tekliflerin yapılması

MADDE 7- (1) Uygulayıcı kurum Devlet yardımlarına ilişkin teklifini, resmi yazıyla Başkanlığa iletir. Resmi yazı ekinde;

a) Cumhurbaşkanlığı Karar Taslağı,

b) Başkanlık tarafından şekli ve içeriği belirlenecek olan Devlet Yardımı Teklif Formu,

c) Ön Etki Değerlendirme Raporu,
yer alır.

(2) Cumhurbaşkanlığı Karar Taslağının, Devlet yardımının amacı, kapsamı, unsurları, yardımın oranı ve/veya miktarı, süresi, uygulayıcı kurumun yetki ve sorumlulukları gibi Devlet yardımına ilişkin asli unsurları içermesi esastır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etki Değerlendirme

Etki değerlendirmenin amacı ve rapor türleri

MADDE 8- (1) Uygulayıcı kurum; teklif ettiği, yürürlükte olan veya yürürlükten kalkan ya da kaldırılan Devlet yardımının etkilerinin ölçülmesine imkan veren etki değerlendirme raporları hazırlar.

(2) Teklif edilen yardımlarda, Ön Etki Değerlendirme Raporu hazırlanır. Ön Etki Değerlendirme Raporunda, teklif konusu Devlet yardımının yararlanıcılar üzerinde beklenen etkisi mevcut veriler kullanılarak belirlenen varsayımlara dayalı olarak hesaplanır. Raporunda hesaplamada kullanılan yöntem veya yöntemler, ölçüm için kullanılacak veriler ile varsayımlar ve gerekçeleri açıklanır.

(3) Yürürlükte olan yardımlarda Uygulama Dönemi Etki Değerlendirme Raporu hazırlanır. Uygulama Dönemi Etki Değerlendirme Raporunda yürürlükte bulunan Devlet yardımlarının yıllık etkisi, bir önceki takvim yılına ait gerçekleşme verileri kullanılarak ölçülür. Rapor hazırlanırken, Ön Etki Değerlendirme Raporunda kullanılan yöntemle ölçüm sonuçları değerlendirilir.

(4) Yürürlükten kalkan veya kaldırılan yardımlarda Uygulama Sonrası Etki Değerlendirme Raporu hazırlanır. Uygulama Sonrası Etki Değerlendirme Raporu, belirli bir dönem için sağlanan Devlet yardımı uygulamasının tamamlanmasından sonra hazırlanır. Uygulama Sonrası Etki Değerlendirme Raporunda Devlet yardımının başlangıç ve bitiş tarihi arasındaki dönemde yararlanıcılar üzerindeki toplam etkisi ölçülür ve ölçüm sonuçları değerlendirilir.

(5) Devlet yardımının bir takvim yılından daha az sürede yürürlükte kalması halinde Uygulama Dönemi Etki Değerlendirme Raporu yerine Uygulama Sonrası Etki Değerlendirme Raporu hazırlanır.

(6) Mücbir sebep hallerinde, Ön Etki Değerlendirme Raporu ile Uygulama Dönemi Etki Değerlendirme Raporu hazırlanmayabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Devlet Yardımlarının İzlenmesi

İzleme raporları

MADDE 9- (1) Uygulayıcı kurum, yürürlükte bulunan Devlet yardımlarının bir önceki takvim yılında gerçekleşen uygulama sonuçlarını, Başkanlık tarafından belirlenen formata uygun olarak hazırlanan Devlet Yardımı İzleme Raporunu her yılın Mart ayı sonuna kadar Başkanlığa resmi yazı ile iletir.

(2) İzleme raporu ekinde; yürürlükte bulunan Devlet yardımları için Uygulama Dönemi Etki Değerlendirme Raporu, yürürlükten kalkan veya kaldırılan Devlet yardımları için ise Uygulama Sonrası Etki Değerlendirme Raporu yer alır.

(3) Devlet yardımı programı kapsamında uygulanan her bir yardım için ayrı izleme raporu hazırlanır.

Devlet Yardımları İzleme Sistemi

MADDE 10- (1) Uygulayıcı kurumlar, Başkanlık tarafından oluşturulan Devlet Yardımları İzleme Sistemine uyguladıkları Devlet yardımlarına ilişkin ihtiyaç duyulan verilerin anlık aktarımını sağlar.

(2) Başkanlık tarafından yardımların analizinde kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan verileri içeren bilgi sistemleri, ilgili kurumlar tarafından Başkanlığın erişimine açılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Devlet Yardımlarının Değerlendirilmesi

Değerlendirme raporları

MADDE 11- (1) Başkanlık, Devlet yardımı uygulamalarına ilişkin olarak yıllık izleme raporları çerçevesinde hazırlanan Devlet Yardımları Değerlendirme Raporunu her yılın Haziran ayı sonuna kadar Cumhurbaşkanına sunar.

(2) Birden fazla uygulayıcı kurumun aynı sektörde veya ar-ge, yatırım, istihdam, ihracat ve iç ticaret gibi yatay alanlarda birbirini izleyen üç takvim yılı boyunca eş zamanlı olarak sağladığı Devlet yardımlarına ilişkin olarak Başkanlık koordinasyonunda Yapısal Etki Değerlendirme Raporu hazırlanır ve Cumhurbaşkanına sunulur. Yıllık toplam bütçenin hesaplanmasında, hibeler için ilgili yılın revize ödeneği, diğer yardım türlerinde ise vazgeçilen kamu gelirinun ilgili yıl sonu itibarıyla nominal değeri esas alınır.

ALTINCI BÖLÜM

Eğitim ve Sertifikasyon

Eğitim ve sertifikasyon

MADDE 12- (1) Uygulayıcı kurumlar bu Yönetmelik kapsamındaki görevlerini, sertifikalı personel eliyle gerçekleştirir.

(2) Başkanlık, uygulayıcı kurumlara etki değerlendirme yöntemlerine ilişkin eğitim verir veya belirleyeceği kuruluşlar aracılığıyla eğitim verilmesini sağlar.

(3) Eğitimini tamamlayan ve sınavlardan başarıyla geçen personel sertifikalandırılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yetki

MADDE 13- (1) Bu Yönetmeliğin uygulamasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Başkanlık yetkilidir.

(2) Başkanlık bu Yönetmeliğin uygulanmasında kullanılacak olan;

- Devlet Yardımı Teklif Formu,
- Ön Etki Değerlendirme Raporu Formatı,
- Uygulama Dönemi Etki Değerlendirme Raporu Formatı,
- Uygulama Sonrası Etki Değerlendirme Raporu Formatı,
- Yıllık İzleme Raporu Formatı,
- Mevcut Devlet Yardımları Etki Değerlendirme Raporu Formatı,

ile ihtiyaç duyulan her türlü formları, rapor formatlarını ve belge örneklerini hazırlar ve internet sitesinin ilgili bölümünde yayımlar. Başkanlık, hazırlanan bu belgelerde değişiklik yapmaya da yetkilidir.

Mücbir sebepler

MADDE 14- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında savaş hali, doğal afet, tehlikeli salgın hastalık, şiddetli ekonomik kriz veya kamu düzeninin bozulmasına yönelik şiddet eylemleri gibi acil ve zorunlu durumlar mücbir sebep sayılır.

Yürürlükte bulunan Devlet yardımları

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla uygulanmakta bulunan Devlet yardımlarınının 31/12/2022 tarihine kadar olan uygulama dönemi etkileri ile üç yıllık etki tahminlerine ilişkin Başkanlık tarafından belirlenen formata uygun olarak hazırlanan Mevcut Devlet Yardımı Etki Değerlendirme İzleme Raporu, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen yüz seksen gün içinde uygulayıcı kurum tarafından hazırlanarak resmi yazıyla Başkanlığa iletilir.

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Yönetmeliğin;

- Geçici 1 inci maddesi yayımı tarihinde,
- Diğer maddeleri 1/6/2023 tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.